

Nuori kaipaa surun keskellä rinnalleen kuuntelijaa

Kun lapsi tai nuori kuolee, koskettaa suru ja ikävä syvästi paitsi menehtyneen perhettä myös ystäväpiiriä ja koulu yhteisöä. Jyväskylän seurakunnan Surussa mukana -ryhmä on nuorten, koulujen henkilökunnan ja perheiden tukena kriisitilanteissa.

“Tavoitteenamme on kulkea määrätietoisesti nuoren rinnalla läpi pahimman kriisin. Liian moni nuori on jäänyt ilman aikuisen ihmisen tukea surun keskellä tai pahimmillaan kokonaan yksin surun kanssa”, nuorisotyön asiantuntija I. työalasihteeri **Petri Grönholm** Jyväskylän seurakunnasta kertoo.

Grönholmin omat lapsuuden ja nuoruuden kokemukset ovat vaikuttaneet voimakkaasti haluun luoda surun keskelle tukiverkostoja.

“Menetin lapsena paljon ystäviä ja jälkikäteen olen sisäistänyt, millaista apua meidän olisi pitänyt saada. Nuoret kaipaavat rinnalleen kuuntelijaa”, Grönholm pohtii.

Kun luokasta yksi menehtyy, järkyttää se koko yhteisöä. Grönholm korostaa, että myös opettajat tarvitsevat vierellä kulkijaa surun aikana.

“Kokemusten mukaan oppilaat pystyvät usein jatkamaan elämää jopa paremmin kuin opettajat. Opettajille kriisitilanteen purkutilanteet ovat todella tärkeitä”, Grönholm avaa.

Erilaisia tapoja käsitellä surua

Surussa mukana (SuMu) -ryhmä on Jyväskylän seurakunnan ja Jyväskylän kaupungin työntekijöistä koostuva kriisityön ammattiryhmä. Tukea tarjotaan kriisin kohdatessa kaikille Jyväskylän seudun oppilaitoksille perusopetuksesta korkeakoulutukseen. Ryhmällä on valmiina ns. surutarjotin, josta kootaan kyseiseen kriisitilanteen sopiva toimintamalli yhdessä koulun rehtorin kanssa.

“Kriisiryhmäläiset päivystävät koululla ja lähimmällä kirkolla kuunnellen ja keskustellen menehtyneen kavereiden ja opettajien kanssa. Suruhartaus luokassa, koko koulussa, kirkolla tai onnettomuuspaikalla ovat myös tärkeitä tapoja käsitellä surua”, Grönholm toteaa.

Surussa mukana -ryhmä on koulu yhteisön tukena kuolemantapausten lisäksi myös vakavaan loukkaantumiseen johtaneen onnettomuuden, läheltä piti -tilanteen tai vakavan väkivaltaisen uhkatilanteen kriisityössä. Se, millaista tukea missäkin tilanteessa tarvitaan, suunnitellaan yhdessä koulun kanssa. Myös surukodin toiveita kuunnellaan.

“Keskustelemme vanhempien kanssa siitä, miten he toivovat oman lapsen tai nuoren kuolemaa käsiteltävän koulussa. Koulu yhteisön mukana oleminen on vanhempien surutyölle todella tärkeää”, Grönholm sanoo.

Nuoren kuolema on aina yllätys

Jyväskylän seurakunta on tehnyt kriisityötä koulujen kanssa aiemminkin, mutta järjestäytyneenä kriisityön ryhmänä SuMu on toiminut vuoden 2018 alusta. Ensimmäisen toimintavuoden aikana ryhmä on ollut mukana kahdeksassa kriisissä.

“Nuoren kuolema on aina yllätys, oli kyseessä pitkäaikainen sairaus tai äkillinen onnettomuus”, Grönholm toteaa.

Grönholm pohtii, kuinka Suomessa vieläkin kuolemaa turhaan peitellään ja siitä puhumista vältellään. Nuorilla on suuri tarve puhua kokemuksistaan ja tunteistaan. Juuri niillä sanoilla, miltä sillä hetkellä tuntuu.

“Ajan kanssa kuunteleminen on parasta tukea mitä nuoret kaipaavat. Monet nuoret ovat myöhemmin tulleet kertomaan, että oli todella tärkeää, että olitte ja kuulitte”, Grönholm sanoo.

Toiminta otettu hyvin vastaan

Surussa mukana -ryhmä on otettu Jyväskylän oppilaitoksissa hyvin vastaan. Koulujen yhteyshenkilöt ovat käyneet tapaamassa jokaisen koulun ja oppilaitoksen rehtoreita ja kertoneet toimintamallista. Samalla on sovittu käytänteistä mahdollisen kriisin kohdatessa. Surussa mukana -toimintamalli on kiinnostanut myös ympäri Suomea.

“Rehtoreilla on käytettävissään kolme puhelinnumeroa, josta ryhmän saa kutsuttua paikalle kriisin kohdatessa. Valmiusryhmä on koululla 1–2 tunnin päästä kutsusta. Valmiusryhmän jäsenillä on lupa irrottautua sen hetkisistä töistä ja lähteä välittömästi paikan päälle lasten, nuorten ja henkilökunnan tueksi”, Grönholm kuvailee.

Ryhmässä on mukana kymmenen työntekijää: nuoriso-ohjaajia, diakoniatyöntekijöitä ja pappeja. Pari tiimiläisistä kuuluu myös Keski-Suomen henkisen huollon valmiusryhmään. SuMu-ryhmä kokoontuu yhteen neljä kertaa vuodessa suunnittelemaan uusia tapoja toimia ja käymään läpi siihen mennessä tapahtuneita kriisitilanteita. Myös kriisityöntekijöillä on itsellään tarve ja oikeus tulla kuulluksi.

“Jokainen tapaus käsitellään mukana olleiden työntekijöiden kanssa läpi välittömästi kriisitilanteen loputtua myös erillisessä purkutilanteessa.”

Jyväskylän seurakunnan Surussa mukana -ryhmä on nuorten, koulujen henkilökunnan ja perheiden tukena kriisitilanteissa.

Kirjoittaja: Johanna Summanen 2019